

أحكام تكفين الميت وما تمه

So Manga Kokoman o Kakapan a go so Kaphagawidawidi ko Miatay

(al Khutbah 60)

Ki: Alim Hassanor bin Maka Alapa
al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلٌّ لَهُ وَمَنْ يُضْلِلُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا، وَأَشْهَدُ أَلَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ
وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَاحِبِهِ وَمَنِ اهْتَدَى يَهْدِيهِ إِلَى
يَوْمِ الدِّينِ وَبَعْدُ:

فَيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:
قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا إِنَّمَا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَىيَ فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ.

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastaīnuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'malinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa salallama wa alā ālihi wa sahibihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmīd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīān fa'immā ya'tiyannakum minnī hudan faman tabi'a hudāya falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn (al Baqarah 31).

So langowan a podipodi a go so samporna' a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى)، bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, a go mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, a go so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى)، na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salinggogopa iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allah:

Oriyan o kapasad o karigo' a go so kapagamka on na pagphoonan so kakapan.

Isasarat ko kapan so: Kabaloy niyan a phakasapng.

Sa aya mapiya na so kabaloy niyan dinis a mapoti' a lompiyo, mlagid o bago – a aya taralbi – odi' na miaosar a kiapipi'an.

Aya dianka' o kapan a wajib na: Nditarn a khasapngan iyan so langowan o lawas.

Na aya sonat na: kapann so mama sa tlo a bonkos, na kapann so babay sa lima bonkos. A adn a salindang on a go salimot a go bankala' iyan a go dow a ibonkos on.

Khapann so maito' a wata' sa sabonkos a go khapakay a tlo lapis.

Khapann so maito' a wata' a babay sa nditarn a go dow a lapis a bonkos.

Sonat a mborokan so kapan sa borok a mamot ko oriyen o kapiriki ron sa ig a mamot ka an on dkt so baw o borok.

Sa khapasad so kakapan ko mama sa kayatn so manga lapisan o kapan a tlo sa ibonkos ko lawas iyan, na ibtad ko kapan sa makathatapaya'.

Oriyan iyan na kowaan so ikhakamotan na tagoon sa gapas na tagoon ko obay o witan o mayt sa gakotn on a tiabas na tagoan sa gapas a adn a borok on so pso o tangila niyan a go so ngirong iyan so ngari' iyan a go so bn'ng iyan a go so waga niyan a go so lb iyan a go so manga kaposan o palo niyan.

Go sii ko manga lipit o lawas: So irk a go so tkotoko'an a go so posd a go thago'an sa ikhakamotan so manga kapan a go sii ko olo o mayt oriyen

ian na plpiin so poro' o kapan a liawaw phoon ko kilid iyan a diwang sii ko kilid iyan a kawanan, oriyan iyan na so poro' iyan a kawanan sii ko kilid iyan sa diwang oriyan iyan na so ika dowa so ika tlo lapis sa datar oto, sa so mialawan ko poro' o kapan na sii ko olo niyan sa ron mala' a di sii ko dowa ski niyan.

Oriyan iyan na thimo'on so mialawan ko kapan sii ko olo niyan sa plpiin sa paras iyan, na thimo'on so mialawan ko kapan ko ski niyan na plpiin sa ski niyan oriyan iyan na nggakotn so kiaposan ko Ipi iyan ka an di khabkar sa mbokaan so palot sii ko koba.

Na so pman so babay, na khapann sa lima a manga nditarn, salindang a ipzalindang on, oriyan iyan na pakapnditarn sa nditarn a kapan oriyan iyan an pakapzalimotn sa kombong a kapan sii ko olo niyan, oriyan iyan na mbonkosan sa dowa lapis.

Ika Lima – So Manga Kokoman o Kazambayangi ko Mayt:

Oriyan oto na pagphoonan so kazambayangi ko mayt a Muslim:

Miakapoon ko Abū Hurayrah a pitharo' iyan a pitharo' o Nabī ﷺ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: *Sa taw a makamasa sa janāzah sa taman sa kazambayangan iyan, na adn a rk iyan a qīrāt* قِرَاطٍ *na sa taw a kamasaan iyan sa taman sa milbng na adn a rk iyan a dowa a qīrāt, na miatharo' a: Antonaa skaniya a dowa a qīrāt? Na pitharo' iyan a: Datar o dowa a palaw a manga ala.* (piagayonan).

So kasambayangi ko mayt na paralo a ampl (fardh kifāyah فرض كفایة), a o nggalbka o sabagi' na khada' so dosa ko kalankapan, sa khatatap ko kabnar o manga taw a sonat, na amay ka ibagak iran langon na miadosa siran langon.

Isasarat ko kasambayang sa mayt so niyat, a go so kaadapa sa qiblat, a go so kasapngi ko awrat, a go so kaabdas o pzambayang, a go so kapananggila'i niyan ko najis, a go so kamumuslim o pzambayang a go so pzambayangan a mayt, a go so kidarpa' o zambayangan amay ka sii ko ingd a go so kabaloy o pzambayang a pialilogatan.

So pman so manga rokon iyan na skaniyan so: Kitindgn on, a go so katakbir sa pat, so kabatiyaa ko al Fātihah ko pganay a takbir, so kasalawati ko Nabī ﷺ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko ika dowa a takbīr, so kipamangnin ko mayt ko ika tlo a takbir, so kazalam ko ika pat a takbīr, so kapakathondotondog iyan.

So pman so manga sonat iyan na skaniyan so: Kiporoon ko mbala' a lima ko oman i takbīr, so kapagudubillāh ko onaan o kambatiya', so kapamangni niyan sa para ko ginawa niyan a go so manga Muslim, so kisolnn iyan ko batiya', so katindg iyan ko oriyan o takbīr a ika pt a go da pn so kapzalam sa di mathay, a go ibtad iyan a lima niyan a kawanan sa lima iyan a diwang sii sa rarb iyan, a go so kadingil sa kawanan ko kapzalam.

Khaadn so kapzambayangi ko mayt sa: Thindg so imām a go so sakataw a pzambayang ko pantag o rarb o mama a go sii ko look o babay, na thindg so manga ma'mūm ko talikhodan o imām, sa sonat so kabaloy ran a tlo ka saaf, oriyan iyan na thakbir ko ihrām na phagudubillāh ko oriyan o takbīr sa mamantk sa da a mbatiyaan iyan a dowaa istiftāh, a go pmbismillāh sa masoln, na mbatiyaan iyan so al Fātihah, oriyan iyan na thakbir, na zalawatan iyan so Nabī ﷺ ko oriyan oto sa datar o salawat iyan ko kathahayyat ko sambayang, oriyan iyan na thakbir na iphamangni niyan so mayt sa nggolalan ko miakambowat ko Nabī ﷺ a pd on so: *Ya Allāh rila inka so oyagoyag rkami a go so miamatay rkami, so makamamasa rkami a go so migagayib rkami, so maroni rkami a go so manga toto'a rkami, so mama rkami a go so babay rkami, ka mataan a ska i mata'o ko khabolosan ami a go so kandodan ami, a go ska i Gomagaos ko kalangowan a shayi'*.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيْنَا وَمَيْتَنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكْرِنَا وَأَنْشَأَنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مُتَقْبِلَنَا وَمَثْوَانَا وَأَنْتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

Ya Allāh, sa taw a inoyag ka skaniyan a pd rkami na oyag anka skaniyan sii ko Islam, na sa taw a gamakn ka skaniyan na gamak anka ko paratiaya, ya Allāh di nka rkami phapasa so balas iyan a go di kami nka ndadaga ko oriyan iyan (piakambowat o Abū Dāūd a hadith o Abū Hurayrah).

اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَتْهُ مِنَ الْأَمْوَالِ فَأَخْيِهِ عَلَىٰ إِلْسَامٍ ، وَمَنْ تَوْفَّهُ مِنَ الْأَمْوَالِ فَتَوَفَّهُ عَلَىٰ إِلْيَمَانٍ ، اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرُهُ وَلَا تُضِلْنَا بَعْدَهُ.

Ya Allāh rila'i nka skaniyan, a go kalimoon ka skaniyan, a go pakapiya anka skaniyan a go napii nka skaniyan, a go sakaw anka so darpa' iyan, a go pakaolad anka so khasoldan iyan, sa onabi nka skaniyan sa ig a go ilo a go oran, a go lompiyo anka skaniyan ko manga dosa sa datar o kaphlompiyo inka ko nditarn a mapoti ko manga boring, a go sambi inka

on so walay niyan sa Ibi a mapiya a go karoma a lawan ko karoma niyan, a go soldn ka skaniyan ko sorga' a go linding anka skaniyan ko siksa' ko kober – odi na sii ko siksa' ko Naraka – a go pakaold anka on so kober a go lindawi nka on skaniyan (piakambowat i Muslim a hadith o Ummu Salmah).

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَاعْفُهُ وَعَافِهُ وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ وَوَسْعَ مُدْخَلَهُ وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ
وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ وَتَقِهِ مِنَ الذُّنُوبِ وَالْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ التَّوْبَ الْأَبِيَضَ مِنَ الدَّنَسِ ،
وَأَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ
الْقَبْرِ - أَوْ مِنْ عَذَابِ النَّارِ - وَأَفْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَنُورْ لَهُ فِيهِ.

Na amay ka so pzambayangan na babay na tharoon iyan so: Ya Allāh rila inka skaniyan اللهم اغفر لها sa pmbabayin so manga sambi' a ngaran a mamamaan ko manga dowaa on.

Na amay ka so pzambayangan na maito' a wata' na tharo' on iyan so: Ya Allāh baloy anka skaniyan a kamonaan a go bts o mbala' a loks iyan a go phakasapaat a tatarimaan, ya Allāh pakapn'd anka so manga timbangan iran a dowa misabap on a go pakalaa anka so balas iran a dowa misabap on, sa taalokn ka skaniyan ko manga pipiya ko miamaratiaya, a go baloy anka skaniyan a pd ko sisiyapn o Ibrahim a go linding anka skaniyan ko siksa' ko Jahīm.

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ فَرَطًا وَذُخْرًا لِوَالدَّيْهِ ، وَشَفِيعًا مُجَابًا ، اللَّهُمَّ ثَقِلْ بِهِ مَوَازِينَهُمَا وَأَعْظِمْ بِهِ
أُجُورَهُمَا ، وَأَلْحِقْهُ بِصَالِحِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَاجْعَلْهُ فِي كَفَالَةِ إِبْرَاهِيمَ ، وَقِهِ بِرَحْمَتِكَ
عَذَابَ الْجَحِيمِ.

Oriyan iyan na thakbir na tharg ko oriyan oto sa di mathay, oriyan iyan na pzalam sa salam a satiman sa kawanan iyan.

Na sa taw a mapapas on so sabaad ko sambayang ko janāzah, na onot ko imām ko mialamba' on na amay ka makazalam so imām na ganapa niyan so mialamba' on, na amay ka ikawan iyan a kiporoon ko janāzah na pakathondotondoga niyan so manga takbir na go zalam.

Sa taw a miapapas on so kazambayangi ko miatay ko da niyan pn kilbng, na zambayangi niyan ko kober iyan.

Na sa taw a minigayb sii ko ingd a piatayan o miawafat na go niyan katokawi so kiawafat iyan na khapakay a zambayangan iyan sa sambayang a gayb sa nggolalan sa niyat.

So ikaogat o babay na igira miabobos a miatay a miatarotop on so pat olan odi' na kasobraan na khasambayangan sa sambayang a janāzah, na amay ka da ma pat olan na di khasam-bayangan.

Ika Nm – So Kaawidi ko Mayt a go so Kilbngn on:

So kaawidi ko mayt a go so kilbngn on na paralo a ampl ko taw a kiatokawan iyan so btad iyan a pd ko manga Muslim, sa so kilbngn on na piakanggolalan o Qurān a go so Sunnah, pitharo' o Allāh ﷺ a: *Ba niyan da mabaloy so lopa' a pthanggong sa nganin, a manga oyagoyag a go miamatay (al Mursalat 25-26)*, go pitharo' o Allāh ﷺ a: *Oriyan iyan na piatay niyan na inilbng iyan (Abasa 21)*. So manga hadith ko kilibngn ko miatay na lomalankap, a skaniyan na kaphiapiya a go kapangonganotan a go kasakawa ko miatay a go so asiyapa on.

Go sonat so kidologn ko janāzah ko kobor iyan, miaaloy ko dowa a Sahīh a: Miakapoon ko Abū Hurayrah a pitharo' iyan a pitharo' o Nabī ﷺ a: *Sa taw a makamasa sa janāzah sa taman sa kazambayangan iyan, na adn a rk iyan a qirat, na sa taw a kamasaan iyan sa taman sa milbng na adn a rk iyan a dowa a qirat, na miatharo' a: Antonaa skaniyan a dowa a qirat? Na pitharo' iyan a: Datar o dowa a palaw a manga ala (piagayonan)*.

Go sii ko al Bukhārī sa lapiyat a: *Sa taw a idolog iyan, go sii ko Muslim sa lapiyat a: Sa taw a lomiyo a pndolog sa janāzah sa inonotan iyan sa taman sa minilbng.... (piakambowat i Muslim a hadith o Abū Hurayrah)*.

Sii ko hadith ko kiapanothola on so kinisogoon ko kidologn ko janazah sii ko kobor iyan

Sonat ko taw a domiolog on so kapangpd ko kapagawidi ron amay ka khaparo, sa da' a marata' ko karorana on sa trak odi' na binatang balabaw amay ka so plbngan na mawatan.

Sonat so kanggagaan ko kaphagawidi ko janāzah, sabap ko katharo' o Nabī ﷺ a: *Nggagaann iyo so janāzah ka amay ka mapiya skaniyan na mapiya so pngagaanan iyo ron, na amay ka salakaw roo na marata' a babakontoln iyo ko manga waga niyo (piagayonan) ogaid na di mapiya so tanto a kanggagaan sa patot a lomilintad so manga taw a*

maawid on sa di ran ipporo' so manga sowara iran sa da' a kabatiya a go da' pn a salakaw ron a pd sa *tahlīl* odi' na *tasbīh*, di pn oba iran tharo'a so "pamangnin iyo skaniyan" a go so makasasayan roo, ka giyanan na bid'ah.

Haram so kaliyo o manga babay sa onotan iran so janāzah sabap ko hadith o Ummu Atiyyah a: *Siaparan kami ko katondoga ko janāzah, sa da maadn so manga babay i ba iran phagonoti so janāzah ko masa o Rasūlullāh* (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ), sa so kidologn ko janāzah na sii bo' ko manga mama.

Sonat so kapakadalma ko kobor a go pakablangn sabap ko katharo' o Nabī (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: *Kalot kano sa talbo a go pakablanga niyo a go pakadalma niyo. Pitharo' o at Tirmidi a hadith a mapiya a sahih.*

Sonat so kasapngi ko kobor o babay ko kithanaan on ko mayt ka kagiya skaniyan na awrat.

Sonat so katharo'a o taw a khobor ko mayt sii ko kobor so: Sii sa ingaran o Allāh a go sii ko okitokit o Rasūlullāh *Bismillāhi wa alā millati Rasūlillāhi*. Sabap ko katharo' o Nabī (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: *Igira inibtad iyo so miamatay rkano ko manga kobor, na tharoa niyo so: Bismillāhi wa alā millati Rasūlullāhi* (بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى مِلَةِ رَسُولِ اللَّهِ) (*pianothol o Iima inonta bo so an Nasa'i, go piakapiya skaniyan o at Tirmidī*).

Sa imbtad so mayt ko koba niyan sii ko kilid iyan a kawanan a makaaadap sa qblat, sabap ko katharo' o Nabī (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa al Ka'bah a: *Qiblat iyo skaniyan a oyagoyag kano a go miamatay kano* (*pianothol o Abū Dāūd a go so salakaw ron*).

Sa mbtadan so atag o olo niyan sa matgas a lopa' odi' na ator odi' na lopa' sa phakaobayin ko klb o koba a onaan, sa thago'an so likod iyan sa kharndaan iyan a pd sa lopa' ka an di phakasilay a paras iyan odi' na makathapaya'.

Oriyan iyan na pagolnn a dindingali' so lbo o koba niyan sa taman sa maoln oriyan iyan na bobosan dn sa lopa' sa aya bo' a ithambon on na so lopa' o koba niyan a kialot on.

Go iphor o koba niyan sa dianka' a sarangaw sa malo imboto ka an di khaanas o solapay a ig, sa thago'an sa maroni a ator a go pagododan sa

ig ka an madampat so lopa' iyan sa di pkhibayog, sa aya hikmah ko khiporo'on on na an katokawi a guyoto na koba sa di kadapoan, a go da'a marata' ko katago'i sa tamana' ko manga kilid iyan kaan makikilala sa di dn zoratan sa apiya antonaa.

Sonat amay ka mapasad tomambon a katindg o manga Muslim ko koba niyan sa ipamangni ran a go ipangni ran sa karilaan skaniyan ka so Nabī ﷺ na igira miapasad iyan lombng so mayt na tindgan iyan na tharo'on iyan a: *Pamangnin iyo sa karilaan so pagari niyo sa pangniya niyo ron so kapakasmbag ka mataan a skaniyan imanto na phagizaan (pianothol o Abū Dāūd)*.

So pman so kabatiya'i ron sa nganin a pd ko Qur'ān sii ko koba na bid'ah, ka da nggolawlaa o Rasūlullāh ﷺ go da pn so manga sahābah niyan, na langowan a pimbago' na kadadag.

Go harām so kambalayi ko koba a go so kasomintowa on a go so kasorati ron, sabap ko katharo' o Jābir a: *Inisapar o Rasūlullāh ﷺ so kasomintowa ko koba a go so kaontodi ron a go so kambalayi ron (pianothol i Muslim)* a go pianothol o at Tirmidī a go piakapiya niyan a hadith o Jābir a: Inisapar so kasomintowa ko kobor, a go so kasorati ron, a go so kambalayi ron, a go so kadapo'i ron, a go kagiya guyoto na okit o kapanakoto a go so kitaalok ko manga koba, ka kagia so manga taw a da' a manga sowa' iyan na igira miaiay ran so walay ko kobor a go so Imba' iyan na tabidn iran sa lodayin iran.

Go harām so kasolo'i ko koba so katago'i ron sa manga sindaw a palitaan a go so salakaw ron, a go harām so kakowaa on a masjid a go so kazambayangi ron.

Go harām so kapamisitaa o manga babay ko kobor sabap ko katharo' o Nabī ﷺ a: *Pimorkaan o Allāh so manga babay a giimamisita ko manga kobor, a go so pkhowa on sa manga masjid a go (pthagoon sa) manga solo (pianothol o khi rk ko manga hadith)*.

Sii ko Sahīh na: *Pimorkaan o Allāh ﷺ so manga yahudi a go so manga nasrani a kinowa iran so manga kobor o manga Nabī ran a manga masjid, a go kagiya so kaslaa ko kobor ko kambalayi ron a go so datar iyan na skaniyan i asal o kapanakoto sa doniya*.

Go harām so kapakadapanasa ko koba, sa nggolalan sa dapo'an a go lalakawn a manga bakiya', a go so kaontodi ron, a go so kasaplidi ron sa popot, odi' na pakatogaan sa ig, sabap ko pianothol o Muslim a

miakapoon ko Abū Hurayrah a: *So kaontod o isa rkano sa waga a apoy a matotong iyan so nditarn iyan sa makaraot ko kobal iyan na tomo' a di so kaontod iyan sa kober.* (piakambowat i Muslim).

Pitharoo al Imām Ibn al Qayyim a inikalimo' o Allāh (سبحانه وَتَعَالَى) a: Sa taw a pamimikirann iyan so kinisaparn iyan ko kaontodi ko kober a go so katindg on a go so kadapo'i ron, na katokawan iyan a so kinisaprн on na slasla' ko taw ron o ba dapo'i a bakiya' so manga olo iran.

Ika Pito – So Manga Kokoman o Katibaw a go so Kapamisitaa ko Manga Kobor:

Khasonat so kaprinarinawi ko miapantag a rido', sa sogoon ko kazabar iyan, a go so kipamangnin ko mayt, sabap ko pianothol o Ibn Mājah - a so manga sadnay niyan na khikasarigan - a phoon ko Amr bin Hazm a phoon ko Nabī (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: *Da a pd sa Mu'min a prinarinawan iyan a pagari niyan sa kiasagada on a tiyoba, inonta a pakanditarn skaniyan o Allāh sa nditarn a sakasakaw ko alongan a Qiyāmah* (piakambowat o Ibn Mājah). A go adn a manga hadith a miakambowat a datar iyan sa maana.

So lapiyat o kaprinarinaw (at Ta'ziyyah التعزية) na so katharo' a niyan ko: *Piakala' o Allāh* (سبحانه وَتَعَالَى) so balas ka a go piakapiya niyan so rata' a ginawa nka, a go rinilaan iyan so miawafat.

أَعْظَمَ اللَّهُ أَجْرَكَ وَأَحْسَنَ عَزَائِكَ وَغَفَرَ لِمَيِّتَكَ.

Go di nda'it so kaontod ko katibaw a go so kapakalankapa on, sa datar o pzowaan o sabaad a manga taw imanto.

Go sonat a ipagiasi sa pangn'nkn so tonganay o miapantag sa pagowitn kiran, sabap ko katharo' o Nabī (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: *Pangmbaaln iyo so pamiliya o Ja'far sa pangn'nkn ka miaoma siran o nganin a phakasndod kiran* (pianothol o Ahmad a go so at Tirmidi a go piakapiya niyan).

Na so pman so giinggaibkn o sabaad ko manga taw imanto a so miapantag na pphagiasi siran sa darpa' a giithimo'an o manga taw a go pphagiasi' siran sa pangn'nkn a go phagapin siran sa manga pababatiya' sa pantag sa kabatiya' sa Qur'ān, sa gii ran oto kanggastowan sa mala' a tamok na giYanan na kanggawii a harām a pimbago. Sabap ko pianothol o Imām Ahmad a phoon ko Jarīr bin Abdillāh a pitharo' iyan a: *Miaadn kami a iphagitong ami so kathimotimo' ko manga tonganay o miatay a go*

so kapangmbaal sa pangn'kn ko oriyan o kilbng iyan a pd oto ko kagoraoka ko miatay. So kiasandayan on na khikasasarigan.

Pitharo' o Shaykh ko Islam a so Ibn Taymiyyah a inikalimo' o Allāh (سبحانه) وَتَعَالَى a: *So kapthimo' o mapapantag a rido sa manga taw sa pphaganaan siran ka an siran makabatiya' sa ibgay ran on so balas iyan, na di oto katawan sii ko miangoona a manga ulama, sa piakamakruh o sabagi' ko manga tata'o.*

Pitharo' o at Tartūshī a: So pman so kanggawii na isasapar ko kiaopakat o manga ulama, sa so kanggawii na giyoto so giikathimo' ko walay o miapantag sa skaniyan na bid'ah a masasanka', a da' a pasodan iyan ko agama a go datar oto so kathimo' ko mattndo' a gawii odi' na olanolan antaa ka ragon ko oriyan o miatay sa giyoto na kadadag, sa so pkhn roo na amay ka pd ko minibagak a tamok na rk oto o manga waris a miapapas kirin odi' na da iran miidin, sa harām so kanggolawlaa roo a go so kakan on.

Sonat so kapamisitaa ko kobor sii bo' ko manga mama, sa pantag sa kakhowa on sa thoma a go lalangan a go pantag sa kiphamangnin ko miamatay a go so kiphamangnin kirin sa kadaan siran sa dosa, sabap ko katharo' o Nabī (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: *Miaadn ako a inisapar akn rkano so kapamisitaa ko manga kobor na pamisitaa niyo skaniyan (pianothol i Muslim a go si at Tirmidi)* a go inioman iyan on a: *Kagiya mataan a skaniyan a kobor na kaphakitadman iyan so akhirat, sa khaadn oto a kna' o ba phanompanga, ka so kapamisitaa ko kobor na khasonat sabap sa tlo a manga sarat:*

1. So kabaloy o phamisita a manga mama, kna' o ba manga babay, ka kagiya so Nabī (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pitharo' iyan a: *Pimorkaan o Allāh (سبحانه) وَتَعَالَى so manga babay a pphamisita ko manga kobor.*
2. So kabaloy niyan a di kaplayalayagan, sabap ko katharo' o Nabī (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: *Di phanamaran so kaplayalayag inonta sii sa tlo a manga masjid (piagayonan a hadith o Abū Hurayrah).*
3. So kabaloy o antap on a pantag sa kakowa sa thoma a go lalangan a go so kiphamangnin ko miamatay, amay pman ka aya bantak on na so kakowa sa barakat ko kobor a go do kapamangni ron sa ongaya' a go so kapokas o margin a sii phangniya sankoto a miamatay na giyanan na kapamisita a bid'ah a kapanakoto.

Pitharo' o Ibn Tayimiyyah a inikalimo' o Allāh (سبحانه وَتَعَالَى) a: So kalaawiya ko kober na dowa soson: Miokit ko kitab sa khapakay a go bid'ah.

So piakay ron o kitab na so aya bantak on na so kazalama ko mayt a go so kiphamangnin on, sa di ron mabantak so kaphlayalayagi ron.

So bid'ah on na so kabaloy o bantak o pamisita a phamangni ron sa kada' o awid a akal iyan sa sii phamangni ko mayt sa giyanan na kapanakoto a sasankaan a kabantaka ko koba niyan sa kaphamangnii ron a go kna' o ba anan pd ko Sunnah o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go da dn a miakapiya on a isa bo' ko miangoona a manga ulama a go so manga imām.

So Allāh (سبحانه وَتَعَالَى) i Ibi a Mata'o, a go so kalilintad na sii ko Nabī tano a Mohammad (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go so manga pamiliya niyan a go so manga sahābah niyan.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَابُ الرَّحِيمُ

*Wa aqūlu qawlī hādā wa astaghfirullāha lī wā lakum wa lisāiril Muslimīn
min kulli dambin fastaghfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.*